

Список використаної літератури

1. Цілі сталого розвитку в Україні. *United Nations. Ukraine. Глобальні веб-ресурси*. URL: <http://sdg.org.ua/ua/pro-hlobalni-tsili/quality-education>
2. K-12. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/K%E2%80%9312>

Петренко Лариса Михайлівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри професійної і вищої освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ

У Кейптауні на нараді (вересень 2007 року) за результатами обговорення шляхів розвитку відкритих ресурсів, технологій і методів викладання в галузі освіти було констатовано початок нового руху відкритої освіти – поєднання усталеної традиції обміну ідеями між освітянами та інтерактивною культурою співпраці в інтернеті. У прийнятій Декларації підкреслюється, що ця ініціатива ґрунтується на засадах:

- нової педагогіки, що базується на взаємодії викладачів та учнів у створенні нових знань;
- переконання, що кожен має бути вільним у використанні, налаштуванні, покращенні та перерозподілі освітніх ресурсів;
- об'єднання у всесвітній рух доступної, якісної та ефективної освіти [1].

Ця зустріч стала історичною, за її підсумками було прийнято три стратегії:

перша: *освітяни та учні*, яка передбачає активну участь суб'єктів освітнього процесу у створенні, використанні, адаптації та поліпшенні відкритих освітніх ресурсів; запровадженні освітніх практик співпраці для пошуку і спільного продукування знань; широкого заохочення та залучення педагогічних і науково-педагогічних працівників до співпраці у створенні матеріалів, програм, методик;

друга: *відкриті освітні ресурси* – видання відкритих навчальних матеріалів, які мають ліцензуватися з метою надання дозволу кожному використовувати, доопрацьовувати, перекладати, поліпшувати та обмінювати їх у форматі, доступному для редагування з урахуванням відмінностей між технічними платформами (доступними для осіб з особливими потребами та для тих, хто ще не має доступу до інтернету);

третья: *відкрита освітня політика* – йдеться про надання переваги відкритій освіті урядами, школами, коледжами, університетами та іншими

зкладами освіти; обов'язкове включення репозиторіїв навчальних матеріалів у колекції та популяризацію відкритих освітніх ресурсів [1].

На Всесвітньому відкритому конгресі з відкритих освітніх ресурсів (20–22 червня 2012 року) в офіційно прийнятій Паризькій декларації сформульовано ідею відкритого ліцензування освітніх матеріалів, що фінансуються державою. Це надає можливість громадського користування відкритими ресурсами і подальшої практики розбудови відкритої освіти [2].

У продовження цієї теми у березні 2017 року з нагоди святкування десятої річниці Кейптаунської декларації були прийняті нові рекомендації відносно напрямів розвитку відкритої освіти. У них підкреслено вагомий внесок викладачів різних країн у розроблення освітніх ресурсів, що уможлиблює отримання кожною людиною вільного доступу до знань.

Маємо зазначити, що вітчизняною педагогічною спільнотою зроблено значний внесок у реалізацію вказаних вище стратегій. Так, у період з 2007 року і дотепер науковими колективами НАПН України виконано 57 науково-дослідних робіт, спрямованих на вивчення різних аспектів проблеми розвитку відкритої освіти в Україні. Їх результати опубліковано в 4,5 тис. публікацій [3]

На нинішньому етапі розвитку відкритої освіти зарубіжні вчені значну увагу приділяють формуванню відкритої освітньої політики, яка має забезпечувати безбар'єрну реалізацію всіх стратегій. У цьому контексті українському уряду за участю педагогічної спільноти, представників громадськості доведеться додати чимало зусиль для розроблення нормативно-правових документів, якими забезпечуватиметься започаткування і розвиток відкритого університету, ліцензування навчальних матеріалів, фінансування розробки електронних освітніх ресурсів, оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників тощо.

Список використаної літератури

1. Cape Town Open Education Declaration, 2018. URL: <https://www.capetowndeclaration.org/read/>.
2. The Paris OER Declaration, 2012. URL: <https://en.unesco.org/oer/paris-declaration>.
3. Петренко Л. М., Зеліковська О. О. Білоусова Н. А. Відкрита освіта: сучасні тренди і нові концепції. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2022. № 21(50). С. 206–218.